

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Језеро
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ047-19

Бања Лука, 27.08.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	15
	6.1.2. Расходи и издаци.....	17
	6.1.3. Буџетски резултат	22
	6.1.4. Нето финансирање.....	22
	6.1.5. Разлика у финансирању	22
	6.2. Биланс успјеха	22
	6.2.1. Приходи.....	22
	6.2.2. Расходи.....	23
	6.2.3. Финансијски резултат	24
	6.3. Биланс стања.....	24
	6.3.1. Актива	24
	6.3.2. Пасива.....	29
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	31
	6.4. Биланс новчаних токова	32
	6.5. Временска неограниченост пословања	32

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	32
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	33

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијског извјештаја Општине Језеро који обухвата: Биланс стања, Биланс успеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештај Општине Језеро, истинито и објективно, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиrom финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја

Попис имовине и обавеза није у потпуности проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза јер: су средства пописана у збирним количинама (столице, рачунари, ормари, игралишта, путеви и сл.); пописом није обухваћена цјелокупна имовина (земљиште, инфраструктура и сл.); извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза; нису усаглашене аналитичке и синтетичке евиденције добављача.

Комисије су извршиле попис и констатовале да нису утврђене разлике између стварног и књиговодственог стања иако износ од 10.900 КМ, ранијих година грешком евидентиран у оквиру залиха материјала, по попису представља разлику.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1; 6.1.2; 6.1.3; 6.2.1; 6.2.2; 6.2.3; 6.3.1; 6.3.2 и 6.3.3. извјештаја

Општина Језеро је током 2018. године погрешно класификовала, није евидентирала или је грешком два пута евидентирала пословне догађаје и сходно томе потцијењене су или прецијењене слједеће позиције финансијских извјештаја:

Потцијењени су (за износе наведене у заградама): приходи од грантова (11.700 КМ); расходи по основу коришћења роба и услуга (17.253 КМ); расходи од грантова (8.072 КМ); дознаке на име социјалне заштите (37.592 КМ); издаци за

нефинансијску имовину (7.617 KM); издаци по основу аванса (8.657 KM); остали издаци са другим јединицама власти (149.960 KM); приходи обрачунског карактера (13.401 KM); расходи обрачунског карактера (220.291 KM); краткорочна разграничења (149.960 KM); краткорочне финансијске обавезе (51.260 KM); обавезе из пословања (4.187 KM); обавезе за грантове и дознаке на име социјалне заштите (15.000 KM); краткорочна резервисања (10.000 KM); трајни извори средства (28.006 KM); финансијски резултат ранијих година (22.779 KM).

Прецијењени су (за износе наведене у заградама): непорески приходи (13.101 KM); расходи за лична примања (14.072 KM); краткорочна потраживања (203.514 KM); нефинансијска имовина у текућим средствима залихе материјала, ситног инвентара (16.330 KM); произведена стална имовина (24.698 KM); дугорочне финансијске обавезе (51.260 KM); финансијски резултат текуће године (324.514 KM).

Наведено није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Због наведених грешака потцијењени су у најмањем износу: извршење буџета - негативна разлика у финансирању у износу од 216.480 KM као и укупна актива и пасива у износу од 244.542 KM.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја

Због међусобне повезаности позиција из финансијског извјештаја, утврђена одступања од прописаних правила и стандарда извјештавања у Билансу успјеха, Билансу стања и Периодичном извјештају о извршењу буџета, односе се и на поједине позиције Биланса новчаних токова и сходно томе Извјештај о новчаним токовима није састављен у складу са чланом 38. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Као што је наведено под тачкама 6.5. и 6.7 извјештаја

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања, што није у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38).

Напомене уз годишњи извјештаји за 2018. годину не задовољавају захтјеве MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја, одговарајућих међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор сходно појединим билансним позицијама и члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању целокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник Општине Језеро је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 27.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијског извјештаја Општине Језеро за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у Општини Језеро за 2018. годину нису, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја

Општина Језеро је у 2018. години са запосленима закључивала уговоре на одређено вријеме на период дужи од 6 мјесеци, што није у складу са чланом 61. став 1) тачка (2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја

Закон о јавним набавкама није поштован у дијелу који се односи на обавезу: објављивања Плана набавки за прописане вриједности набавки; доношења одлуке или рјешења о покретању поступка јавне набавке код директног споразума; провођења одговарајућег поступка набавке; објављивања сажетка обавјештења о додјели уговора у Службеном гласнику БиХ и порталу јавних набавки; објављивања одлука о избору најповољнијег понуђача; достављања извјештаја о проведеним поступцима јавних набавки Агенцији за јавне набавке и објављивања основних елемената уговора на интернет страници Општине; достављања позива на адресе минимум три понуђача за преузимање тендерске документације у систему „е-набавке“ и закључивања уговора у року од десет дана од дана окончања поступка.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја

Правилник о платама и осталим личним примањима запослених у Општинској управи није усклађен са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и његовим измјенама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Језеро обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Језеро.

Бања Лука, 27.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи:

- 1) вођење књиговодствених исправа и пословних књига (дневник благајне); успостављање помоћних књиге за нематеријална средства, непокретности, постојења и опрему, потраживања, обавезе и др. билансне позиције; усклађивање промета и стања помоћних са прометом и стањем у главној књизи у складу са чл. 27. Закона о Трезору и чл. 9, 11 и 17. Закона о рачуноводству и ревизији;
- 2) да се попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 3) признавање, евидентирање и исказивање пословних трансакција, као и састављање образаца годишњих финансијских извјештаја врши у складу са: Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, Правилником о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 18.;
- 4) да се Извјештај о новчаним токовима саставља у складу са чланом 38. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима;
- 5) вођење евиденција о судским споровима, усаглашавања истих са евиденцијама добијеним од Правобранилаштва Републике Српске као и објелодањивање у Напоменама уз финансијске извјештаје;
- 6) да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све релевантне информације у сврху разумијевања финансијских извјештаја, а у складу са захтјевима МРС ЈС и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи:

- 1) да се приликом пријема запослених на одређено вријеме поштују одредбе члана 61. став 1) тачка (2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- 2) досљедну примјену Закона о јавним набавкама;
- 3) стварање обавеза и коришћење средстава само за намјене и до висине буџетом утврђених средстава у складу са чл. 40. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске;
- 4) да се на исплаћене накнаде по уговору о дјелу врши обрачун и уплата пореза и припадајућих доприноса, у складу са чланом 3. Закона о порезу на доходак односно чланом 6. став 4) Закона о доприносима;
- 5) усаглашавање Правилника о платама и осталим личним примањима запослених у Административној служби са новим законским прописима.

Препоручује се Скупштини Општине да:

- 1) донесе: План утрошка средстава по основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта сходно Закону о шумама; План утрошка средстава по

основу водних накнада сходно Закону о водама и Програм средстава за обављање комуналних дјелатности заједничке потрошње сходно Закону о комуналним дјелатностима;

- 2) обезбиједи да се донесу одговарајуће одлуке о статусу сталних средстава у припреми у која су ранијих година уложена значајна средства на основу којих би се извршило признавање и вредновање нефинансијске имовине у складу са захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постојења и опрема;
- 3) преиспита статус предузећа које је у 100% власништву Општине Језеро и сходно томе проведе одговарајуће евиденције у својим пословним књигама.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Буџет и Одлука о извршењу буџета Општине Језеро за 2018. годину;
- Ребаланс буџета и Одлука о усвајању ребаланса буџета Општине Језеро за 2018. годину;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о водама;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Посебан колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Језеро (у даљем тексту: Општина) заузима површину од 64,8 км². Према прелиминарним резултатима пописа становништва из 2013. године на подручју Општине живи 1.340 становника, распоређених у 8 насељених мјеста. Општина је основана одлуком Народне скупштине Републике Српске у јуну 1996. године.

Планом развоја Општине за период 2007-2015. године утврђени су стратешки правци развоја. Скупштина Општине је донијела Одлуку којом се продужава период важења Плана развоја који је усвојен за период 2007-2015. године до 31.12.2018. године.

На основу Одлуке о давању сагласности начелнику Општине 30.07.2018. године закључен је Уговор у вези са набавком услуге „Израде Стратегије развоја Општине Језеро“ за период 2019-2028. године. Скупштина Општине је 27.06.2019. године донијела Одлуку о усвајању приједлога Стратегије развоја Општине Језеро од 2019. године до 2029. године.

Општина је 07.06.2018. године донијела Одлуку о оснивању заједничке јавне установе туристичка организација „Крајина“ са још четири општине (Рибник, Мркоњић Град, Купрес и Источни Дрвар). У току 2018. године није било активности у вези са радом туристичке организације.

Према Одлуци о степену развијености јединица локалне самоуправе за 2018. годину Општина је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе.

Општина је организована у складу са Законом о локалној самоуправи. Органи Општине су Скупштина и начелник. Орган одлучивања је Скупштине општине, коју чини 13 одборника, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти. У 2018. години одржано је 6 редовних сједница Скупштине Општине.

Општина је од 2009. године у систему трезорског пословања.

Ревизијом је обухваћен финансијски извјештај Општине (у даљем тексту: финансијски извјештај), којег чини финансијски извјештај Административне службе, јер Општина нема нижих буџетских корисника.

Општина је у законом прописаном року доставила примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији. Од укупно шест примједби двије су прихваћене и извршена је корекција у мишљењу.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске у току 2016. године извршила је провјеру статуса спровођења препорука датих у Извјештају о ревизији финансијских извјештаја Општине Језеро за период 01.01-31.12.2013. године. Према Извјештају о спровођењу препорука (ИП013-16 од 01.11.2016. године) Општина је од укупно 11 датих препорука провела 2, дјелимично је провела 5 препорука, док 4 препоруке није реализовала.

Највећи дио дјелимично проведених или непроведених препорука није реализован ни током 2018. године.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Послови општинске управе обављају се у јединственој организационој јединици под називом „Општинска управа“ којом руководи начелник, осим у дијелу када извршава стручне и административне послове за потребе скупштине када истом руководи секретар скупштине.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста Општинске управе дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе Општине („Службени гласник Општине Језеро“, бр. 1/13; 7/14; 4/15; 4/17 и 4/18), којим је систематизовано 17 радних мјеста са исто толико извршилаца (правилник из ранијих година није дефинисао број извршилаца). Општина није донијела Кадровски план за 2018. годину.

У Општини је на дан 31.12.2018. године било 20 запослених, од тога 4 функционера, 14 извршилаца (6 на неодређено и 8 на одређено вријеме) и 2 приправника.

По основу Програма помоћи у обављању приправничког стажа кроз рад без заснивања радног односа повратника са високом стручном спремом Општина је на дан 31.12.2018. године имала 2 волонтера, са којим је уговор закључен у септембру 2018. године. По основу уговора закључених у 2017. години до септембра 2018. године у Општини су волонтерски стаж обављала 3 волонтера. Волонтерима се исплаћује нето накнада у износу од 375 КМ мјесечно на коју се обрачунава порез и припадајући доприноси.

Општина Језеро је 2018. години са запосленима закључивала уговоре на одређено вријеме на период дужи од 6 мјесеци, у континуитету од 2014. године, што није у складу са чланом 61. став 1) тачка (2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16).

Скупштина Општине није донијела:

- План утрошка средстава по основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта за 2018. годину у складу са чланом 89. став 8) Закона о шумама;
- План утрошка средстава по основу водних накнада за 2018. годину (начелник Општине је донио Одлуку о утрошку средстава), што није у складу са чланом 195. Закона о водама;
- Програм средстава за обављање комуналних дјелатности заједничке потрошње за 2018. годину, у складу са чланом 21. став 3) Закона о комуналним дјелатностима.

Исплате су по разним основама највећим дијелом вршене путем благајне преко које су исплаћивани рачуни добављачима на име расхода по основу коришћења роба и услуга, исплате на име дознака грађанима као и највећи дио грантова. Поједине налози за исплату кроз благајничке дневнике не садрже потпис примаоца исплате или је потпис лица које је задужено за благајну. Евидентирање путем благајне није вршено благовремено те датуми на налозима не одговарају датумима из благајничког дневника нити их прати адекватна документација из благајничког дневника, налози су књижени и по неколико мјесеци након датума књижења у благајничким дневницима што није у складу са чл. 9 и 11. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15).

Начелник општине је донио Одлуку о именовању комисија за попис. Комисије су извршиле попис како властитих тако и туђих средстава која су им дата на коришћење (Министарство финансија, Министарство управе и локалне

самоуправе, Министарство цивилних послова, ЦИК БиХ) на истој пописној листи. Приликом пописа имовине и обавеза у Општини није у потпуности поштован Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза ("Службени гласник Републике Српске", број 45/16) јер:

-пописне листе не садрже инвентурне бројеве за свако средство већ су средства пописана у збирним количинама (столице, рачунари, ормари, игралишта, путеви и сл.) те је и амортизација рађена збирно;

-није извршено укњижавање а тиме и попис цјелокупне имовине (земљиште, инфраструктура и сл.);

-нису састављене одвојене пописне листе за сваку категорију имовине (члан 17. тачка 4.);

-пописне листе су потписане само од стране комисије;

-извјештај о извршеном попису не садржи елементе дефинисане чланом 20. (упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза);

-нису усаглашене аналитичке и синтетичке евиденције добављача;

-Општина прије пописа није извршила усаглашавање потраживања и обавеза (члан 15. став 3).

Комисије су извршиле попис и констатовале да нису утврђене разлике између стварног и књиговодственог стања иако износ од 10.900 КМ, ранијих година грешком евидентиран у оквиру залиха материјала, по попису представља разлику.

Дана 20.03.2019. године сачињен је Извјештај о извршеном попису и истог дана донесена је Одлука којом се прихвата попис имовине и обавеза.

Општина не води помоћне књиге за непокретности, постојења и опрему (аналитички за свако појединачно средство), потраживања, обавезе и др. билансне позиције нити врши усклађивање промета и стања помоћних са прометом и стањем у главној књизи, што није у складу са чл. 27. Закона о Трезору („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 103/15) и чл. 11 и 17. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Ревизија се није могла увјерити да је исправно извршен обрачун амортизације као и нето вриједност поједине нефинансијске имовине у сталним средствима.

Начелник је донио Рјешења о утврђивању бруто плате за запослене. Обрачун плате врши се ручно, платна листа садржи износ нето плате без обрачуна пореза и доприноса. Није извршен прерачун коефицијената у коме је садржан и порез на лична примања, већ се нето износ плате који је производ коефицијента и цијене рада увећава за 30 КМ и на тај износ се обрачунава минули рад.

Право на накнаду и висину трошкова мобилног телефона и репрезентације није утврђено одлуком или другим интерним актом а у пословним књигама су евиденцирани расходи по наведеном основу.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи:

- да се приликом пријема запослених на одређено вријеме поштују одредбе члана 61. став 1) тачка (2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;

- вођење књиговодствених исправа и пословних књига (дневник благајне); успостављање помоћних књига за нематеријална средства,

непокретности, постојења и опрему, потраживања, обавезе и др. билансне позиције; усклађивање промета и стања помоћних са прометом и стањем у главној књизи у складу са чл. 27. Закона о Трезору и чл. 9, 11 и 17. Закона о рачуноводству и ревизији;

- да се попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се Скупштини Општине да донесе: План утрошка средстава по основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта (члан 89. став 8) Закона о шумама; План утрошка средстава по основу водних накнада (члан 195. Закона о водама) и Програм средстава за обављање комуналних дјелатности заједничке потрошње (члан 21. став 3. Закона о комуналним дјелатностима).

Општина је погрешно класификовала, није евидентирала или је грешком два пута евидентирала фактуре у оквиру произведене сталне имовине и издатака за произведену сталну имовину (тачка 6.3.1 извјештаја), као и расходе за коришћење роба и услуга (тачка 6.1.2. извјештаја).

Такође, Општина је путем прелазног рачуна евидентирала поједине расходе по основу коришћења роба и услуга и на тај начин користила прелазни рачун за сврхе за које није намијењен чиме је потцијенила расходе по основу коришћења роба и услуга.

Сходно наведеном и у даљем дијелу извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

4. Набавке

Начелник Општине је донио Правилник о јавним набавкама роба, услуга и радова („Службени гласник Општина Језеро“, број 6/17) и Правилник о поступку директног споразума („Службени гласник Општина Језеро“, број 6/14 и Нови правилник који је донесен 28.05.2019. године).

Планом јавних набавки (укључујући и једну измјену плана) за 2018. годину планиране су набавке укупне вриједности 774.200 КМ (без ПДВ-а).

Општина је у 2018. години провела 9 набавки укупне вриједности 710.614 КМ (без ПДВ-а), односно 92% вриједности планираних набавки. Набавке су проведене путем отвореног поступка, преговарачког поступка без објаве обавјештења, конкурентског захтјева за достављање понуда и директног споразума.

Ревизијом је обухваћено 7 различитих поступака набавки вриједности 623.695 КМ (без ПДВ-а), односно 88% укупне вриједности проведених набавки и то: 1 директним споразумом, 3 конкурентским захтјевом, 2 отвореним поступком и 1 преговарачким без објаве обавјештења.

Директним споразумом су извршени радови малтерисања породичне куће Грабеж (5.834 КМ). Конкурентским захтевом су проведени поступци: „Суфинансирање изградње стамбеног објекта за вишечлану породицу Грабеж - груби грађевински радови“ (20.375 КМ); „Реконструкција спортског игралишта код Основне школе „Вук Караџић“ и изградња дјечјег игралишта на локацији Жељезничка станица (17.244 КМ) и Реконструкција спортског игралишта у Улици 21. новембра и завршни радови на игралишту код Основне школе „Вук Караџић“ (23.539 КМ). Отвореним поступком извршени су радови на: „Асфалтирању четири локална пута на територији

Општине Језеро“ (153.936 КМ) и „Радови на изградњи физкултурне сале у Општини Језеро“ (357.767 КМ). Преговарачким поступком без објаве обавјештења проведена је набавка „Израда Стратегије развоја Општине Језеро“ са још двије општине Купрес РС и Источни Дрвар (45.000 КМ).

Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14) није у потпуности поштован у дијелу који се односи на обавезу:

- објављивања на интернет страници Општине Плана набавки чија је вриједност већа од 50.000 КМ за робе и услуге, односно 80.000 КМ за радове (члан 17. став 2.);
- доношења одлуке или рјешења о покретању поступка јавне набавке, приликом провођења набавки путем директног споразума (чланом 18. став 1.);
- примјене одговарајућег поступка набавке (израде појединачних „Стратегија развоја Општина Језеро, Купрес РС и Источни Дрвар за период 2019-2028. године“) која је проведена преговарачким поступком без објаве обавјештења о набавци, иако за то нису били испуњени услови за примјену (чл. 21-24);
- да за набавке „Асфалтирање локалних путева и изградња физкултурне сале“ у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“ изврши објављивање сажетка обавјештења о додјели уговора (члан 36. став 1.);
- да за набавке „Асфалтирање локалних путева, реконструкција два постојећа и изградња новог дјечијег игралишта, те изградње куће за вишечлану породицу Грабеж“ изврши објаву о избору најповољнијег понуђача на интернет страници Општине (члан 70. став 6.);
- да по завршеном поступку набавке радова („Асфалтирање локалних путева, изградња физкултурне сале“) и израде „Стратегије развоја три општине“ на порталу јавних набавки објави обавјештење о додјели уговора (члан 74. став 1.);
- да се Агенцији за јавне набавке достави извјештај о проведеним поступцима јавних набавки и да се за проведене поступке набавки на интернет страници Општине објаве основни елементи уговора (члан 75.);
- Општине, у поступцима конкурентског захтјева за доставу понуда („Реконструкција два постојећа и изградња новог дјечијег игралишта“, „Израда новог дјечијег игралишта и изградња куће за вишечлану породицу Грабеж“), на адресе минимум три понуђача, упути позив за преузимање тендерске документације у систему „е-набавке“ (члан 88. став 1.);
- да се за набавку „Реконструкције спортског игралишта у улици 21. новембар и завршних радова на игралишту код Основне школе Вук Караџић“ уговор закључи у року од десет дана од дана окончања поступка (члан 89. став 3).

Препоручује се начелнику да обезбиједи досљедну примјену Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина Општине је 29.12.2017. године донијела Одлуку о усвајању Плана буџета за 2018. годину у износу од 693.400 КМ која је објављена је у „Службеном гласнику Општине Језеро“, бр.10/17. План буџета односи се на укупне приходе (643.400 КМ) и примитке за нефинансијску имовину (50.000 КМ) а средства ће бити распоређен на: текуће буџетске расходе са утврђеном намјеном (579.600 КМ);

издатке за нефинансијску имовину (54.900 KM); издатке за отплату кредита (49.100 KM) и буџетску резерву (9.800 KM).

Општина је 28.11.2018. године доставила Образложење на Нацрт ребаланса и Захтјев за давање препорука на Нацрт ребаланса буџета Министарству финансија Републике Српске (у даљем тексту: Министарство финансија) које је дало препоруку да се расходи по основу бруто личних примања (суфинансирање волонтера) у износу од 2.000 KM евидентирају у оквиру расхода по основу коришћења роба и услуга. У приједлогу достављеном Министарству финансија извршена је корекција али у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета („ПИБ“) није извршена исправка колоне 4 (корекција) тако да није тачна ни колона 5 (коначни буџет) ни колона 7 која представља разлику колоне 6 (извршење) и колоне 5 (коначни буџет) што није у складу са чланом 18. тачка 2. подтачка 4, 5 и 7. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, бр.15/17). Наведена неправилност заједно са погрешном класификацијом је имала утицај на расходе за лична примања и расходе по основу коришћења роба и услуга са становишта прекорачења буџета (тачка 6.1.2. извјештаја). Министарство финансија је 18.12.2018. године дало сагласност на Приједлог ребаланса буџета. Скупштина Општине је 27.12.2018. године донијела Одлуку о усвајању ребаланса буџета и Одлуку о извршењу ребаланса буџета за 2018. годину.

Одлука о ребалансу буџету у износу од 824.000 KM објављена је у „Службеном гласнику Општине Језеро“, бр.7/18, а односи се на укупне приходе (781.500 KM) и примитке за нефинансијску имовину (42.500 KM) који ће бити распоређени на: текуће буџетске расходе са утврђеном намјеном (558.600 KM); издатке за нефинансијску имовину (205.900 KM); издатке за отплату кредита (48.500 KM) и буџетску резерву (11.000 KM).

Буџетска резерва је планирана у износу од 9.800 KM, док је ребалансом планирана у износу од 11.000 KM. Начелник Општине је 31.12.2018. године донио Одлуку којом се средства буџетске резерве у износу од 11.000 KM распоређују у корист расхода по судским рјешењима.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се састављања обрасца Периодични извјештај о извршењу буџета („ПИБ“) врши у складу са чланом 18. тачка 2. подтачка 4, 5 и 7. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6. Финансијски извјештаји

Општина је 05.04.2019. године доставила Министарству финансија годишњи финансијски извјештај у року предвиђеним чланом 56. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр.121/12, 52/14, 103/15 и 15/16) и чланом 49. став 6. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета за период 01.01-31.12.2018. године исказано је у обрасцу ПИБ – Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд, што представља буџет у ужем смислу (у даљем тексту: ПИБ) и обрасцу ПИФ – Периодични извјештај о извршењу по свим рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

Општина је у 2018. години у обрасцу ПИБ исказала укупне приходе и примитке у износу од 779.720 KM (5% ниже у односу на ребаланс буџета), док су укупни

расходи и издаци исказани у износу од 828.859 КМ (1% више у односу на ребаланс буџета). За одступања на појединим позицијама на којима је извршење веће у односу на ребаланс буџета извршена је реалокација сем у дијелу расходи за лична примања запослених (тачка 6.1.2. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи Општине исказани су у износу од 1.320.886 КМ, од чега је на општем фонду (01) исказан износ од 779.720 КМ, фонду грантова (03) износ од 391.166 КМ и фонду средстава приватизације и сукцесије (04) износ од 150.000 КМ.

Приходи на фонду 01 односе се на: пореске приходе, непореске приходе, грантове и трансфере.

Порески приходи исказани су у износу од 393.499 КМ и у оквиру су ребалансом планираних. Чине их: индиректни порези прикупљени преко Управе за индиректно опорезивање (363.927 КМ), порези на лична примања и приходи од самосталних дјелатности (23.933 КМ), порези на имовину (3.397 КМ) и порези на промет производа и услуга (2.242 КМ).

Порези на имовину највећим дијелом односе се на порез на непокретности (3.346 КМ). Основ за обрачун пореза на непокретност су Одлука о висини вриједности непокретности и Одлука о утврђивању стопе за опорезивање непокретности за 2018. годину у висини од 0,5%.

Непорески приходи исказани су у износу од 56.971 КМ, што је за 35% ниже у односу на ребалансом планиране приходе, а чине их највећим дијелом: приходи од закупа (900 КМ), накнаде и таксе (46.467 КМ) и остали непорески приходи (9.554 КМ).

Приходи од закупа односе се на закупнину ЗУ Апотека „Alpha Medic“ Бања Лука по основу коришћења простора у власништву Општине. Уговор о закупу, који је уједно и основ за наплату, закључен је у ранијем периоду у износу од 100 КМ мјесечно. Приходи од закупа признају се на готовинској основи те Општина није евидентирала потраживања за извршене услуге у земљи и приходе обрачунског карактера у складу са чланом 68 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, бр.98/16, 115/17 и 118/18) те су исти потцијењени у износу од 300 КМ (закупнина за октобар-децембар 2018).

Накнаде и таксе највећим дијелом чине: општинске административне таксе (3.339 КМ), комуналне таксе на фирму (2.098 КМ), накнада за коришћење шума (7.648 КМ), накнада за заштиту вода (1.642 КМ) и остале накнаде (31.292 КМ).

Општинске административне таксе и комуналне таксе утврђене су општинским одлукама у складу са Законом о административним таксама и Законом о комуналним таксама.

Накнада за коришћење шума и шумског земљишта утврђена је Законом о шумама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 75/08 и 60/13). Уплата се врши на рачун јавних прихода Општине, а средства се у складу са чланом 89. став 8) наведеног закона користе за изградњу, реконструкцију и одржавање инфраструктуре и других објеката у руралним подручјима јединице локалне самоуправе са које потичу продати сортименти, а на основу годишњег плана о утрошку намјенских средстава који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

Накнада за заштиту вода утврђена је Законом о водама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/06; 92/09 и 121/12). Уплата водних накнада врши се на јединствен рачун трезора Републике, а Министарство финансија припадајући дио (30%) прерасподјељује на рачун буџета Општине.

Остале накнаде највећим дијелом односе се на накнаде за: коришћење комуналних добара од општег интереса (19.000 КМ), воде за узгој рибе и у кавезима потопљеним у површинским водама (11.964 КМ).

Накнада за коришћење комуналних добара од општег интереса чини 60% укупних осталих накнада, а утврђена је Одлуком о комуналним накнадама („Службени гласник Општине Језеро“, број 3/14). Највећи број рјешења којим је утврђен мјесечни износ комуналне накнаде Општина је обвезницима издала 2013. године. Комуналну накнаду у износу од 492 КМ мјесечно (износ накнаде по старом рјешењу) плаћа само Рибњак „Јањ“ д.о.о. Бања Лука по основу рибогојишта које има на територији Општине. Приходи по основу комуналне накнаде у износу од 13.101 КМ евидентирани су у оквиру прихода умјесто у оквиру обрачунских прихода (јер нису наплаћени), што није у складу са чланом 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике те су накнаде по разним основама прецијењене у износу од 13.101 КМ док су остали приходи обрачунског карактера потцијењени.

Остале непореске приходе чине приходи по основу одвоза смећа на територији Општине (у складу са Цјеновником на који је Скупштина Општине дала сагласност), накнаде за закључивање брака, суфинансирање превоза ученика основне школе (средства се дозначују са јединственог рачуна трезора – Министарство просвјете и културе Републике Српске, сходно уговору о превозу ученика који је закључен између превозника, ОШ „Вук Караџић“ Језеро и Општине).

Приходи по основу одвоза смећа признају се на готовинској основи, те Општина није евидентирала потраживања за извршене услуге у земљи и приходе обрачунског карактера у складу са чланом 68 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Грантови су исказани у износу од 45.569 КМ и евидентирани су у оквиру фонда 01, (14% више у односу на ребаланс буџета). Чине их текући (10.800 КМ) и капитални грантови (34.769 КМ).

Текући грантови односе се на средства уплаћена од Федералног Министарства расељених особа и избјеглица у сврху суфинансирања Програма помоћи у обављању приправничког стажа кроз рад без заснивања радног односа повратника са високом стручном спремом - волонтери.

Капитални грантови односе се на средства Амбасаде Републике Бугарске у сврху реализације пројекта „Дјетињство за све“ – изградња и реконструкција дјечијих игралишта у општини Језеро (20.031 КМ); Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске за суфинансирање набавке теретног возила за одвоз смећа у Општини (4.900 КМ) и Агенције за безбједност саобраћаја по основу спровођења пројекта „Видео надзор“ (9.838 КМ).

Општина је уплаћена донаторска средства од физичких и правних лица за изградњу породичне куће за вишечлану породицу Грабеж евидентирала преко прелазног рачуна, што није у складу са чланом 136. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике те су капитални грантови потцијењени у најмањем износу од 11.700 КМ (тачка 6.3.1.извјештаја).

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 824.847 у оквиру фонда 01, 03 и 04.

Трансфери у оквиру општег фонда 01 исказани су у износу од 283.681 КМ (10% више у односу на ребаланс буџета), а односе се на дозначена средства Владе Републике Српске за реализацију пројекта „Локална путна инфраструктура“ (150.000 КМ); Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за неразвијене и изразито неразвијене општине (63.800 КМ); суфинансирање пројекта „Дјетињство за све“ – изградња дјечијих игралишта (10.000 КМ); суфинансирање пројекта „Санација и асфалтирање локалног пута у насељеном мјесту Љољићи“ (23.562 КМ); пројекта „Стручно оспособљавање волонтера“ (1.200 КМ) и средства од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске на име социјалне заштите (35.119 КМ).

Трансфери у оквиру фонда 03 исказана су и износу од 391.166 КМ, а односе се на дозначена средства Влада Републике Србије у сврху суфинансирања пројекта „Изградња физкултурне сале у Општини Језеро“ (200.000 ЕУР).

Трансфери и оквиру фонда 04 исказани су у износу од 150.000 КМ по основу клириншког дуга која је Влада Републике Српске усмјерила за изградњу локалне инфраструктуре у Општини.

Препоручује се начелнику да приликом евидентирања потраживања, грантова и прихода обезбиједи примјену члана 68, 136 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци су исказани у укупном износу од 1.370.025 КМ, од чега на фонду 01 износ од 828.859 КМ (расходи 574.234 КМ и издаци 254.625 КМ), на фонду 03 износ од 391.166 КМ (издаци) и на фонду 04 износ од 150.000 КМ (издаци).

6.1.2.1. Расходи

Буџетски расходи исказани су у износу од 574.234 КМ (1% више у односу на ребаланс буџета). Чине их: текући расходи осим расхода обрачунског карактера (573.798 КМ) и трансфери између различитих јединица власти (436 КМ). По налазу ревизије су потцијењени у најмањем износу од 48.845 КМ.

Текуће расходе чине: расходи за лична примања; расходи по основу коришћења роба и услуга; расходи финансирања и други финансијски трошкови; грантови, дознаке на име социјалне заштите и расходи по судским рјешењима.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 293.205 КМ, што је (7% или 18.205 КМ) више у односу на ребаланс буџета, а односе се на бруто плате запослених и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада. Општина није испоштовала препоруку Министарству финансија (тачка 5 извјештаја) те су исказани расходи већи за 20.205 КМ у односу на ребаланс буџета, од чега се 14.072 КМ односе на волонтере. Недостајућа средства на овој позицији износе 6.133 КМ, док на позицији расходи по основу коришћења роба и услуга износе 12.072 КМ и иста нису обезбијеђена реалокацијом у оквиру ребаланса буџета Општине што није у складу са чл. 40. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр.121/12,52/14,103/15 и 15/16).

Бруто плате запослених исказане су у износу од 244.460 КМ (5% више у односу на ребаланс буџета или за 11.460 КМ).

Основ за обрачун плата и накнада запослених у Општинској управи је Правилник о платама и осталим личним примањима запослених у Административној служби Општине Језеро („Службени гласник Општине Језеро“, бр. 1/13; 7/14; 4/15 и 4/17) и Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 20/17 и 85/18).

Правилником о платама који је био у примјени у 2018. години укупни коефицијент за обрачун плате поред основног коефицијента садржи и проценат увећања због сложености посла (10-30%).

У 2018. години доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18) и Посебног колективног уговора о измјенама и допунама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр.20/17 и 85/18) измијењен је начин уговарања плата између послодавца и запосленог, повећан основни лични одбитак, уведен нови модел обрачуна плата и извршен прерачун коефицијената у којима је садржан и порез на лична примања.

Правилник о платама и осталим личним примањима запослених у Општинској управи није усклађен са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и његовим измјенама (чл. 4а , чл. 5. став 3 и чл. 6.) као и Законом о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак.

Цијена рада за обрачун плата запослених у Општинској управи утврђена је одлуком из 2006. године у износу од 100 КМ.

Доприноси на плату евидентирани су у оквиру расходи за остале доприносе на плату, умјесто на припадајућим аналитичким контима расхода за доприносе (пензијско и инвалидско осигурање; здравствено осигурање; осигурање од незапослености; доприноси за дјечију заштиту).

У септембру 2018. године Општина је са 2 приправника закључила Уговор о обављању приправничког стажа. Нето плату приправника у износу од 500 КМ финансира Завод за запошљавање Републике Српске, а Општина припадајуће порезе и доприносе.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада исказани су у износу од 48.745 КМ и 16% су виши у односу на ребаланс. По налазу ревизије су прецијењени у износу од 14.072 КМ због погрешног евидентирања бруто накнада волонтерима у оквиру бруто накнада запослених. Исказане расходе чине: накнада трошкова превоза, топли оброк и дневнице за службена путовања.

Накнаде трошкова превоза и топлот оброка исплаћене су у складу са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 137.829 КМ (6% више у односу на ребаланс буџета). Прекорачење је покривено реалокацијом између појединих позиција расхода и издатака. По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 17.253 КМ (табела „ПИБ“ уз прилог извјештаја).

Исказани расходи односе се највећим дијелом на расходе по основу: утршка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга; режијског материјала; материјала за посебне намјене; текућег одржавања; путовања и смјештаја; стручних услуга и осталих непоменутих расхода.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 12.725 КМ (6% више у односу на ребаланс буџета). Највећим дијелом односе се на расходе по основу: утрошка електричне енергије (2.957 КМ), услуга коришћења фиксног телефона (4.085 КМ), мобилног телефона (1.057 КМ), интернета (1.947 КМ) и поштанских услуга (2.486 КМ).

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 3.591 КМ (10% ниже у односу на ребаланс буџета). Највећим дијелом чине их расходи за: обрасце и папир (915 КМ), канцеларијски материјал (1.396 КМ), дневну штампу (240 КМ) и остали режијски материјал (355 КМ).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 3.526 КМ (12% нижи у односу на ребаланс буџета). Чине их највећим дијелом расходи за: текуће одржавање зелених површина (669 КМ), превозних средстава (1.218 КМ) и канцеларијске опреме (476 КМ).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 9.502 КМ (58% више у односу на ребаланс буџета). Највећи износ (8.038 КМ) односи се на расходе по основу трошкова горива.

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 4.957 КМ (24% више у односу на ребаланс буџета). Чине их највећим дијелом расходи за: услуге платног промета (2.897 КМ), осигурање возила (659 КМ), услуге штампања и копирања (782 КМ) и геодетско-катастарске услуге (422 КМ).

Остали непоменути расходи исказани су у износу од 91.540 КМ (3% више у односу на ребаланс буџета).

Односе се највећим дијелом на расходе за бруто накнаде члановима комисија (2.427 КМ), бруто накнаде скупштинским одборницима (74.119 КМ), бруто накнаде по уговору о дјелу (1.656 КМ) и расходе по основу репрезентације (7.071 КМ).

Расходи за бруто накнаде скупштинским одборницима односе се одборничку накнаду за 11 одборника (предсједник и потпредсједник су у радном односу у Општини). До марта 2018. године накнада је исплаћивана у износу од 384 КМ мјесечно, а од марта 320 КМ.

У складу са чланом 41. став 3) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) одборнички додатак утврђен је у износу до 50% просјечне нето плате исплаћене у општинској управи за претходну годину (ранијим законом висина накнаде је до 65%).

Скупштина Општине није у року од шест мјесеци од ступања на снагу закона усагласила висину одборничке накнаде утврђене чланом 41. став 3) Закона о локалној самоуправи, у складу са чланом 168. наведеног закона.

Расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу односе се на услуге превођења (1.000 КМ), прикупљања података за потребе Општине - анкетирање (406 КМ) и израде предмета од дрвета (250 КМ).

На исплаћене накнаде по уговору о дјелу нису обрачунати и уплаћени порез и припадајући допринос (допринос за пензијско-инвалидско осигурање), што није у складу са чланом 3. Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 60/15; 5/16 и 66/18), односно чланом 6. став 4) Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број 114/17).

Расходи по основу репрезентације односе се на појединачне рачуне мале вриједности који се евидентирају збирно у једном износу и исплаћују путем благајне а исказани су у износу од 9.636 КМ.

Расходи за бруто накнаде волонтерима исказани су у оквиру неколико позиција расхода за бруто накнаде запослених, у износу од укупно 14.072 КМ. За наведен износ потцијењени су остали непоменути расходи, док су прецијењени расходи за бруто накнаде запослених.

Усљед непотпуне примјене Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике (неевидентирање, погрешно евидентирање, душло евидентирање) прецијењени су расходи за: режијски материјал (312 КМ) и текуће одржавање (334 КМ); док су потцијењени расходи: закупа (900 КМ); по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга (800 КМ); за стручне услуге (1.170 КМ); одржавање јавних површина (1.565 КМ) и остали неklasификовани расходи (13.452 КМ).

Грантови су исказани у износу од 34.866 КМ, (27% ниже у односу на ребаланс буџета). По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 8.072 КМ. Исказани грантови највећим дијелом односе се на: текуће грантове спортским организацијама (7.272 КМ) и вјерским заједницама (850 КМ), те стипендије студентима (15.400 КМ) и суфинансирање трошкова превоза ученика основне и средњих школа (у најмањем износу од 7.192 КМ).

Правилником о критеријумима и поступку за додјелу средстава гранта из буџета Општине утврђена је додјела средстава по наведеном основу. Чланом 3. правилника утврђено је да право на додјелу средстава, поред осталих, имају студенти у виду студентских стипендија и ученици средњих школа за суфинансирање трошкова превоза.

Корисници средстава гранта не достављају Општини извјештај о утрошку средстава (спортске организације и вјерске институције).

Одлуком о додјели *студентских стипендија* из буџета Општине за школску 2017/2018 годину утврђено је да 11 студената има право на стипендију у висини 140 КМ мјесечно, за период од 10 мјесеци. Са студентима није закључен уговор, којим би се дефинисала међусобна права и обавезе.

Суфинансирање *превоза ученика основне и средњих школа*: Право на исплату накнаде дијела трошкова превоза ученика са подручја Општине који средњу школу похађају у Мркоњић Граду, Шипову и Јајцу утврђено је одлукама.

Исплата стипендија студентима и суфинансирање превоза ученика нема третман гранта већ помоћи (дознака) у складу са чл. 95. и 96. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, те су грантови прецијењени у најмањем износу од 22.592 КМ, док су дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова потцијењене.

У оквиру грантова није евидентиран *капитални грант* по основу изградње породичне куће за вишечлану породицу Грабеж, што није у складу са чланом 95. наведеног правилника, те су капитални грантови потцијењени у износу од 30.664 КМ (тачка 6.3.1 извјештаја).

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 72.195 КМ (4% су ниже у односу на ребаланс буџета). По налазу ревизије потцијењене су у најмањем износу од 37.592 КМ. Исказане дознаке чине: помоћи социјално угроженим лицима (46.928 КМ), грађанима у природи - пакети и огревно дрво (6.685 КМ) и остале једнократне помоћи грађанима (18.582 КМ).

Помоћи социјално угроженим лицима Општина је евидентирала на готовинској основи, што није у складу са чланом 90. став 2) Правилника о буџетским

класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. По том основу су дознаке потцијењене у најмањем износу од 15.000 КМ (нису евидентирана три мјесеца 2018. године).

Такође, Општина по основу помоћи студентима, ученицима и социјално угроженим лицима није исказала обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова што није у складу са чланом 81. наведеног правилника.

Расходи по судским рјешењима исказани су у износу од 10.967 КМ.

Трансфери између буџетских јединица су исказани у износу од 436 КМ, а односе се на посебан допринос за солидарност, који се уплаћује у складу са чланом 6. став 3 и 4) Закона о Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјецe у иностранству („Службени гласник Републике Српске“, бр.100/17 и 103/17).

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од у износу од 795.791 КМ, а односе се на издатке за: нефинансијску имовину и издатке за отплату дугова. По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 166.234 КМ.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 746.635 КМ, а односе се на издатке за: произведену сталну имовину и издатке за набавку драгоцености, материјала, робе и ситног инвентара.

У оквиру издатака за произведену сталну имовину исказани су издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката (746.635 КМ) у оквиру фонда 01, 03 и 04.

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката у оквиру фонда 01 исказани су у износу 205.469 КМ, а односе се на издатке за изградњу: спортско рекреативних објеката (98.984 КМ); путева (37.072 КМ); вањске расвјете (24.453 КМ); водовода (20.248 КМ); видео надзор (22.194 КМ) и осталих објеката (2.518 КМ).

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката у оквиру фонда 03 исказани су у износу 391.166 КМ, а односе се на изградњу спортско рекреативних објеката-фискултурне сале у износу од 418.588 КМ која је дијелом од 391.166 КМ (200.000 ЕУР) финансирана из донаторских средства Владе Републике Србије а дијелом од 27.422 КМ из средстава Општине (фонд 01), (тачка 6.3.1 извјештаја).

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката у оквиру фонда 04 исказани су у износу 150.000 КМ, а односе се на издатке за изградњу путева („Асфалтирање четири локална пута на територији Општине Језеро“). Износ од 150.000 КМ односи се на средства по основу Одлуке о усмјеравању средстава за изградњу локалне путне инфраструктуре у Општини Језеро из клириншког дуга, док се износ од 30.000 КМ односи на средства Општине, (тачка 6.3.1 извјештаја).

Издаци за отплату дугова исказани су у износу од 49.156 КМ и односе се на отплату дуга по кредиту од Комерцијалне банке а.д. Бања Лука.

Остали издаци из трансакција између или унутар јединица власти нису исказани, а по налазу ревизије износе 158.617 КМ, (тачка 6.3.1. извјештаја).

Препоручује се начелнику да обезбиједи:

- коришћење средстава само за намјене и до висине расположивих средстава утврђених буџетом у оквиру буџетског корисника у складу са чл. 40. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске;

- усаглашавање Правилника о платама и осталим личним примањима запослених у Административној служби са новим законским прописима (Закон о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак, Посебни колективни уговор о измјенама и допунама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске);

- да се на исплаћене накнаде по уговору о дјелу врши обрачун и уплата пореза и припадајућих доприноса, у складу са чланом 3. Закона о порезу на доходак односно чланом 6. став 4) Закона о доприносима;

- примјену Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике у дијелу који се односи на признавање и евидентирање (расхода у обрачунском периоду када је обавеза настала) и примјену одговарајуће економске класификације приликом исказивања расхода и издатака.

6.1.3. Буџетски резултат

Буџетски резултат исказан је у износу од 17 КМ и представља збир бруто суфицита и нето издатака за нефинансијску имовину. Бруто суфицит је исказан у износу од 746.652 КМ и представља разлику прихода (1.320.886 КМ) и расхода (574.234 КМ), док су нето издаци за нефинансијску имовину исказани у негативном износу (746.635 КМ) и представљају издатке за нефинансијску имовину.

По налазу ревизије буџетски резултат треба кориговати у негативном износу од 57.863 КМ због ревизијом утврђених грешака на позицијама прихода, расхода и издатака објашњених у претходним тачкама извјештаја.

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање исказано је у негативном износу од 49.156 КМ и представља нето задуживање по основу издатака за отплату главнице примљених зајмова у земљи. По налазу ревизије нето финансирање треба кориговати у негативном износу износи од 158.617 КМ због већ наведених грешака објашњених у претходним тачкама извјештаја.

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана је у негативном износу од 49.139 КМ. По налазу разлику у финансирању треба кориговати у негативном износу од 216.480 КМ због већ наведених грешака објашњених у претходним тачкама извјештаја.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 1.323.682 КМ, а чине их: порески и непорески приходи; грантови, трансфери и приходи обрачунског карактера. По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 12.000 КМ.

Порески и непорески приходи, грантови и трансфери образложени су под тачком 6.1.1. извјештаја.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 2.796 КМ, а чине их: приходи од усклађивања вриједности имовине (454 КМ) и остали приходи обрачунског карактера (2.342 КМ).

Цјелокупан износ односи се на приходе обрачунског карактера на основу усклађивања са евиденцијама о пореским потраживањима.

У току године Општина није досљедно примјењивала чл. 68 и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике јер је приходе од закупа, по основу комуналних накнада и одвоза смећа евидентирала на готовинској основи и тиме потцијенила потраживања и приходе обрачунског карактера у најмањем износу од 13.401 КМ (тачка 6.1.1. извјештаја).

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 667.644 КМ, а чине их: текући расходи осим расхода обрачунског карактера, расходи обрачунског карактера и трансфери између и унутар јединица власти. По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 269.136 КМ.

Текући расходи су образложени под тачком 6.1.2. извјештаја.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 93.410 КМ, а по налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу 220.291 КМ. Исказане расходе обрачунског карактера чине: расходи по основу амортизације и расходи од усклађивања вриједности имовине.

Набавна вриједност реализованих залиха није исказана, а по налазу ревизије износи 5.430 КМ јер је набављени ситан алат и инвентар, ауто гуме стављене у употребу али се књиговодствено води на залихама, што није у складу са чланом 59. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи по основу амортизације исказани су у износу од 83.465 КМ. Обрачун амортизације као и праћење нефинансијске имовине у сталним средствима врши се ручно те је такав начин непоуздан у смислу свеобухватности и тачности исказаних података.

Расходи резервисања по основу обавеза нису исказани а по налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 10.000 КМ.

Општина Језеро са још двије општине (Купрес и И.Дрвар) је 30.07.2018. године са извршиоцем услуге („D&T CONSULTING“ Мркоњић Град) закључила Уговор за набавку услуге „Израда Стратегије развоја ове три општине за период 2019-2028. године“ у вриједности од по 15.000 КМ (укупно 45.000 КМ). Поступак набавке је провела Општина Језеро.

Чланом 10. наведеног уговора дефинисано је да ће након испостављене прве фактуре (свакој од општина) на износ од 10.000 КМ Општина исту овјерити и доставити Министарству финансија на плаћање. Уговорне стране ће прихватити и други начин плаћања прве фактуре уколико Министарство финансија ово питање регулише на други начин (Министарство финансија није потписник наведеног уговора нити постоји писана информација о томе да је на било који начин преузело обавезу плаћања).

Општина није у складу са MPC JC 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 18 као и чланом 82. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике извршила краткорочно резервисање нити су признати расходи резервисања по основу обавеза у износу од 10.000 КМ чиме су краткорочна резервисања и расходи резервисања потцијењени у наведеном износу.

Расходи од усклађивања вриједности имовине исказани су у износу од 9.945 КМ, а по налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 193.961 КМ. Односе се на расходе по основу усклађивања вриједности краткорочних потраживања на основу

пореских евиденција. Општина није вршила усклађивање финансијске имовине те су спорна потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе исказана у износу од 78.065 KM док је корекција потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе исказана у износу од 80.721 KM (исправке су вршене у току ревизије).

Општина је корекцију ненаплаћених краткорочних потраживања исказала у износу од 75.433 KM, док је ревизијом утврђено да је корекција требала бити исказана у најмањем износу 193.961 KM у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Остали расходи обрачунског карактера нису исказани, а по налазу ревизије износе 10.900 KM јер је ранијих година наведени износ грешком евидентиран у оквиру залиха материјала и по попису није расходован што није у складу са чланом 100. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- потраживања и приходи обрачунског карактера евидентирају у складу са чл. 68. и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;

- расходи обрачунског карактера евидентирају у складу са чл. 59, 82 и 100. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике; члана 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике као и MPC JC 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 18.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха Општина је као разлику прихода и расхода исказала позитиван финансијски резултат у износу од 656.038 KM. По налазу ревизије је прецијењен у најмањем износу од 257.136 KM, а објашњења за разлике су наведена у тачкама 6.2.1. и 6.2.2. извјештаја.

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине на дан 31.12.2018. године исказана је у износу од 4.999.323 KM бруто вриједности, 406.993 KM исправке вриједности и 4.592.330 KM нето вриједности. Чини је: краткорочна финансијска имовина; нефинансијска имовина у текућим средствима; дугорочна финансијска имовина и нефинансијска имовина у сталним средствима. По налазу ревизије нето вриједност је прецијењена у најмањем износу од 244.542 KM.

Краткорочна финансијска имовина исказана је у износу 748.673 KM бруто вриједности, 156.154 KM исправке вриједности и 592.519 KM нето вриједности. Чини је: готовина и готовински еквиваленти; краткорочна потраживања; краткорочна разграничења и краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у нето износу од 17.663 KM, а односе се на стање на банковним рачунима (17.618 KM) и у благајни (45 KM).

Општина је у току године за највећи дио трансакција користила прелазни рачун у домаћој валути у сврхе за које наведени рачун није намијењен.

На основу Споразума о суфинансирању реализације пројекта стамбеног збрињавања вишечлане породице Грабеж у Општини Језеро (број 01-014-295/17 од 05.12.2017. године) закљученог између Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске и Општине Језеро дефинисано је да ће Министарство са позиције трансфери јединицама локалне самоуправе дозначити средства у износу од 20.000 КМ за реализацију пројекта стамбеног збрињавања вишечлане породице Грабеж у Општини Језеро. Чланом 4. овог Споразума Општина је у обавези да након завршетка свих активности на реализацији пројекта а најкасније 15 дана од завршетка истих достави финансијски извјештај о правдању утрошка средстава (извјештај није достављен).

У 2017. години приход од трансфера исказан је у износу од 20.000 КМ, док је уплата средстава по том основу од 12.02.2018. године исказана у оквиру прелазног рачуна. Скупштина Општине је донијела Одлуку о утрошку средстава за изградњу наведне куће у износу од 20.000 КМ („Службени гласник Општине Језеро“, број 2/18). Чланом 3. наведене Одлуке дефинисано је да уколико у току градње уплате изврше други донатори на жиро-рачун Општине средства се могу намјенски утрошити за довршење градње породичне куће. Начелник Општине се обавезује да информисше Скупштину Општине о утрошку накнадно примљених средстава у ове сврхе (информације о томе није сачињена).

У току године од физичких и правних лица за реализацију наведеног пројекта прикупљена су средства у најмањем износу од 11.700 КМ и евидентирана у оквиру прелазног рачуна умјесто у оквиру капиталних грантова од физичких лица што није у складу са чланом 136. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Општина је провела поступак набавке и изабрала најповољнијег понуђача за изградњу стамбеног објекта вишечлане породице Грабеж - груби грађевински радови у износу од 20.375 КМ без ПДВ (фактура МГ „Минд“ Мркоњић Град са 31.12.2018. године није била плаћена).

Такође, добављач ЗР „Финал“ Мркоњић Град је извршио услуге малтерисања породичне куће Грабеж за шта је испостављена фактура у износу од 6.826 КМ са ПДВ-ом, која је такође евидентирана преко прелазног рачуна и плаћена до краја године.

Из свега наведеног произилази да је Општина на терет прелазног рачуна евидентирала фактуре добављача по основу извршених радова на изградњи породичне куће умјесто у оквиру осталих капиталних грантова у земљи у износу од 30.664 КМ што није у складу са чланом 95. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Такође, уплате у корист прелазног рачуна у најмањем износу од 11.700 КМ нису исказане у оквиру капиталних грантова од физичких лица, што није у складу са чланом 136. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике а што за посљедицу има потцијењене расходе по основу грантова у земљи у износу од 30.664 КМ, потцијењене приходе по основу грантова из земље у најмањем износу од 11.700 КМ и прецијењен финансијски резултат текуће године у најмањем износу од 18.964 КМ.

Краткорочна потраживања исказана су у нето износу од 360.931 КМ, а по налазу ревизије нето вриједност је прецијењена у најмањем износу од 203.514 КМ.

Исказана краткорочна потраживања чине у највећем износу потраживања по основу: ненаплаћених пореза, доприноса и непореских прихода и осталих краткорочних потраживања.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су у износу од 204.128 КМ (брuto), 80.721 КМ (исправка) и 123.407 КМ (нето).

Односе се на ненаплаћене порезе (за акцизе, на имовину и сл.) и ненаплаћене непореске приходе (накнаде и таксе и остале непореске приходе). Спорна потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе исказана у износу од 78.065 КМ док је корекција потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе исказана у износу од 80.721 КМ.

Остала краткорочна потраживања исказана су у нето износу од 237.524 КМ. Исправка вриједности исказана је у износу од 75.433 КМ али је у току ревизије достављена корекција по којој исправка износи 193.961 КМ. Процјена потраживања са становишта њихове наплативости није рађена на начин дефинисан чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике те по основу нису исказани расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине у најмањем износу од 193.961 КМ.

Усљед непостојања помоћних књига потраживања као и чињенице да су у оквиру краткорочних потраживања, спорних потраживања и корекције потраживања вршена књижења за које не постоје одговарајућа документација не може се са сигурношћу потврдити тачност исказаних потраживања.

Такође, Општина не врши књижење потраживања и прихода у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике већ се само евидентирају приходи у тренутку уплате те поједина потраживања нису ни евидентирана (по основу закупа, одвоза смећа и сл.), (тачка 6.1.1 извјештаја).

Краткорочна разграничења исказана су у нето износу од 169.382 КМ. Односе се највећим дијелом на дате авансе за нефинансијску имовину (149.960 КМ). По налазу ревизије прецијењена су у најмањем износу од 149.960 КМ.

Одлуком о измјенама одлуке о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2018. године („Службени гласник Републике Српске“, бр.102/18) Општини су додијељена средства у износу од 150.000 КМ.

На основу Споразума о суфинансирању пројекта „Изградња моста Општина Језеро“ број 01-014-1610/18 од 14.11.2018. године закљученог између Јединице за координацију пољопривредних пројеката (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске) и Општине Језеро Општина је 27.11.2018. године на терет *датих аванса* уплатила Јединици за координацију пољопривредних пројеката износ од 149.960 КМ умјесто на терет потраживања за депозите, кауције и авансе дате ентитету што није у складу са чланом 71. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике као и Инструкцијом Министарства финансија број 06.12/020-2136/17 од 20.10.2017. године.

Такође, Општина није у оквиру издатака по основу датих аванса ентитету и рачуна за преузимање осталих издатака исказала износ од 149.960 КМ, што није у складу са чланом 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике као и поменутом инструкцијом Министарства финансија.

Унапријед плаћени расходи исказани су у износу од 8.657 КМ, а како нису оправдани до краја године требали су бити исказани у оквиру издатака по основу датих аванса у земљи, што није у складу са чл.118. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана је у износу од 44.543 КМ. По налазу ревизије потцијењена су у најмањем износу од 149.960 КМ. Исказана краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се највећим дијелом (43.585 КМ) на потраживања по основу трансфера од: Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за неразвијене и изразито неразвијене општине (15.950 КМ) и за учешће у пројектима који се финансирају из буџета (24.762 КМ) као и Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за социјално угрожена лица (2.873 КМ).

Приликом евидентирања трансфера Општина није у потпуности евидентирала потраживања по том основу већ је поједине уплате евидентирала само у оквиру прихода од трансфера, што није у складу са чланом 71. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у бруто износу од 16.330 КМ, а чине је залихе материјала (10.900 КМ) и ситан инвентар, ауто-гуме, одјећа, обућа и сл. (5.430 КМ).

Набавка ситног инвентара у најмањем износу од 311 КМ није евидентирана у оквиру издатака нити је износ од 5.430 КМ који је дат у употребу евидентиран у складу са чланом 59. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Такође, износ од 10.900 КМ је ранијих година грешком евидентиран у оквиру залиха материјала и по попису није расходован у оквиру осталих расхода обрачунског карактера што није у складу са чланом 100. наведеног Правилника (тачка 6.2.2. извјештаја).

Дугорочна финансијски имовина исказана је у нето износу од 122.886 КМ, а односи се највећим дијелом на дугорочна потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (122.406 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу 4.111.434 КМ бруто вриједности, 250.839 КМ исправке вриједности и 3.860.595 КМ нето вриједности. По налазу ревизије прецијењена је у најмањем износу од 24.698 КМ. Исказану нефинансијску имовину у сталним средствима чини највећим дијелом нето вриједност: произведене сталне имовине (3.089.671 КМ), непроизведене сталне имовине (655.256 КМ) и нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми (113.013 КМ).

Произведену сталну имовину највећим дијелом чине: зграде и објекти (3.004.215 КМ) и постројења и опрема (80.756 КМ).

У оквиру зграда и објеката у току године највећим дијелом извршена је набавка: спортско рекреативних објеката; путева; вањске расвјете; водовода; комуникационих и електричних водова и осталих објеката.

Набавка спортско рекреативних објеката исказана је у износу од 490.150 КМ, а односи се на изградњу физкултурне сале у износу од 418.588 КМ која је дијелом од 391.166 КМ (200.000 ЕУР) финансирана из донаторских средстава Владе Републике Србије на основу Одлуке о прихватању донаторских средстава („Службени гласник Републике Српске“, бр.92/17) и Одлуке о одобравању финансирања пројекта

„Изградња фискултурне сале у Општини Језеро“ („Службени гласник Републике Српске“, број 109/17), а дијелом од 27.422 КМ из средстава Општине.

У току године извршена је: Реконструкција спортског игралишта код Основне школе „Вук Караџић“ и изградња дјечијег игралишта на локацији Жељезничка станица (20.175 КМ); Реконструкција спортског игралишта у Улици 21. новембра и завршни радови на игралишту код Основне школе „Вук Караџић“ (27.541 КМ); Рушење објекта и одвоз материјала (6.915 КМ); Израда стручног мишљења и урбанистичко техничких услова за фискултурну салу (6.786 КМ) и Грађевински радови на излијевању подне глазуре на дјечијем игралишту (3.159 КМ). Износ од 6.786 КМ је грешком два пута исказан у оквиру издатака и спортско рекреативних објеката чиме су издаци и нефинансијска имовина у сталним средствима прецијењени за наведени износ.

Изградња и реконструкција игралишта финансирана је из добијених средстава гранта од стране Бугарске амбасаде у БиХ (40.061 КМ) и средстава Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске по основу Одлуке о суфинансирању пројекта неразвијених и изразито неразвијених општина („Службени гласник Републике Српске“, број 48/18) по пројекту „Дјетињство за све“ (10.000 КМ).

У оквиру путева извршено је улагање у износу од 194.039 КМ од чега се износ од 180.105 КМ односи на „Асфалтирање четири локална пута на територији Општине Језеро“. Износ од 150.000 КМ односи се на средства по основу Одлуке о усмјеравању средстава за изградњу локалне путне инфраструктуре у Општини Језеро из средстава клириншког дуга („Службени гласник Републике Српске“, број 47/18) док се износ од 30.000 КМ односи на средства Општине.

Општина је са физичким лицем (овлашћеним извођачем) 17.09.2018. године закључила Уговор о вршењу стручног надзора над реализацијом пројекта „Асфалтирање четири локална пута на територији Општине Језеро“ у износу од 3.800 КМ. По наведеном уговору није исказано повећање вриједности путева и издатака за изградњу путева што није у складу са чланом 20. и 105. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике те су произведена стална имовина и издаци за произведену сталну имовину потцијењени за наведени износ.

Износ од 6.967 КМ који се односи се на Извођење радова санације депоније и поправке локалног пута Перућица - Мјесно гробље је два пута грешком исказан у оквиру нефинансијске имовине у сталним средствима чиме је иста прецијењена за наведени износ.

У оквиру вањске расвјете исказан је износ од 24.453 КМ, а односи се на одржавање јавне расвјете на подручју Општине. Износ од 12.227 КМ је грешком два пута евидентиран у оквиру издатака вањског освјетљења и тротоара те су издаци и нефинансијска имовина у сталним средствима прецијењени за наведени износ.

У оквиру водовода исказан је износ од 20.248 КМ, а односи се највећим дијелом на изградњу резервоара за воду у насељу Ђумезлије (17.649 КМ) и набавка пумпе (2.439 КМ).

У оквиру комуникационих и електричних водова исказан је износ од 22.194 КМ који се односи на набавку опреме за видео надзор.

У оквиру осталих објеката и издатака за остале објекте исказан је износ од 2.518 КМ који је највећим дијелом погрешно евидентиран и то: износ од 1.800 КМ се односи на израду плана заштите од пожара који је требао бити евидентиран у

оквиру расхода за услуге заштите животне средине, а износ од 692 КМ у оквиру расходи за остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање осталих грађевинских објеката што није у складу са чланом 92. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У оквиру постројења и опреме у највећем износу извршена је набавка: канцеларијског намјештаја и опреме (1.429 КМ), рачунарске опреме (203 КМ), опреме за гријање и вентилацију (900 КМ), осталих постројења и опреме (1.806 КМ), улагања у развој (3.700 КМ), умјетничких дјела (1.200 КМ), осталог намјештаја и инвентара (223 КМ). Набавке у најмањем износу од 9.823 КМ нису исказане у оквиру издатака што није у складу са чланом 105 и 106. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Непроизведену сталну имовину у највећем износу чини земљиште (648.411 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у збирном износу од 113.013 КМ, а односи се на објекте у припреми из ранијих година за шта Општина не посједује документацију нити постоје аналитичке евиденције о којој имовини је ријеч. Поједина нефинансијска имовина (фискултурна сала) је стављена у употребу без потребних техничких сагласности о пријему објекта.

Обрачуната амортизација је исказана у износу од 83.465 КМ.

Препоручује се начелнику да обезбиједи:

- примјену Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике у дијелу који се односи на: исказивање расхода по основу капиталних грантова у земљи и прихода по основу капиталних грантова од физичких лица; исказивање потраживања за трансфере, депозита, кауција и аванса у земљи и ентитету као и издатака по основу датих аванса; набавке, стављање у употреби и расходовање материјала, ситног алата и инвентара; исправну класификацију нефинансијске имовине у припреми и употреби, расхода одржавања, стручних услуга и издатака за нефинансијску имовину;

- да се евидентирање прихода, потраживања и процјене са становишта њихове наплативости врши у складу са чл. 71-73 Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се Скупштини Општине да обезбиједи да се донесу одговарајуће одлуке о статусу сталних средстава у припреми у која су ранијих година уложена значајна средства на основу којих би се извршило признавање и вредновање нефинансијске имовине у складу са захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Општине исказана је у износу од 4.592.330 КМ. Чини је: краткорочне обавезе и разграничења (295.158 КМ), дугорочне обавезе (550.844 КМ) и властити извори (3.746.328 КМ). По налазу ревизије прецијењена је у најмањем износу од 244.542 КМ.

Краткорочне обавезе и разграничења највећим дијелом чине: обавезе за лична примања; обавезе из пословања и обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите.

Обавезе за лична примања запослених исказане су у износу од 9.929 КМ, а односе се на обавезе за: бруто плате запослених и бруто накнаде плата (3.758 КМ) и обавезе по основу бруто накнада трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи (6.171 КМ).

Обавезе из пословања исказане су у износу од 263.474 КМ од чега се највећи дио односи на обавезе за: набавку роба и услуга (265.279 КМ), обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (1.343 КМ), као и обавезе по судским рјешењима (-3.445 КМ). Услјед погрешних евиденција у оквиру обавеза по судским рјешењима исказан је негативан износ (претплата која суштински није). У току ревизије извршене су корекције на појединим позицијама. Неизмирене обавезе на дан 28.02.2019. године исказане су у износу од 252.267 КМ.

Обавезе по основу грантова исказане су у износу од 13.899 КМ. Општина није у потпуности примјењивала Правилник о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике те је услед погрешних евиденција између појединих позиција дио обавеза по основу грантова евидентиран у оквиру (обавеза за лична примања, обавеза из пословања и сл.). Обавезе по основу грантова из ранијих година са 31.12.2018. године у износу од 7.343 КМ остале су неизмирене.

Обавезе по основу дознака на име социјалне заштите (из ранијих година) исказане су у износу од 8.722 КМ.

Такође, Општина по основу помоћи студентима, ученицима и социјално угроженим лицима није исказала обавезе по основу дознака на име социјалне заштите сходно члану 81. наведеног правилника. Помоћи социјално угроженим лицима Општина је евидентирала на готовинској основи, што није у складу са чланом 90. став 2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, те су дознаке и обавезе по том основу потцијењене у најмањем износу од 15.000 КМ (тачка 6.1.2. извјештаја).

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказани су у износу од 122 КМ а односе се на обавезе према Закону о Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјецe у иностранству.

Општина није у складу са МРС ЈС 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 18 као и чланом 82. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике извршила краткорочно резервисање нити су признати расходи резервисања по основу обавеза у износу од 10.000 КМ чиме су краткорочна резервисања и расходи резервисања потцијењени у наведеном износу, (тачка 6.2.2. извјештаја).

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 550.844 КМ, а односе се у цјелости на обавезе по кредиту. За износ од 51.260 КМ Општина није извршила пренос са дугорочних обавеза по зајмовима на обавезе по дугорочним зајмовима који доспјевају на наплату до годину дана, што није у складу са чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Обавезе по кредиту односе се на обавезе према Комерцијалној банци а.д. Бања Лука по основу Уговора о дугорочном кредиту (број 01-014-1469/17 од 22.12.2017. године) за измирење пренесених обавеза из претходних година и за финансирање капиталних инвестиција у складу са Програмом капиталних инвестиција. На основу одлуке Скупштине Општине као и сагласности Министарства финансија кредит је

одобрен у износу од 600.000 КМ, на период од 120 мјесеца уз ефективну каматну стопу од 4,49%.

Властити извори средстава исказани су у износу од 3.746.328 КМ. Исказане властите изворе чине: трајни извори средстава 2.998.257 КМ; финансијски резултат ранијих година 92.033 КМ и финансијски резултат текуће године 656.038 КМ. По налазу ревизије прецијењени су у најмањем износу од 273.729.

Трајни извори средстава односе се првенствено на имовину која је укњижена након процјене 2016. године иако још увијек није укњижена цјелокупна имовина (тачка 3. извјештаја).

ЈК предузеће „Комунално“ Језеро основано 1999. године од стране Извршног одбора Скупштине Општине Језеро. У складу са законом о јавним предузећима 2006. године дошло је до промјене облика организовања те је предузеће регистровано као једночлано акционарско друштво које је у власништву Општина и послује под називом КП „Сињаково“ а.д. Језеро. Основни капитал је подијељен у 181.095 акција које имају номиналну вриједност 1 КМ.

Општина није састављала консолидоване финансијске извјештаје у које би укључила и извјештај предузећа чији је 100% власник у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Наведено предузеће већ дуги низ година послује са губитком, не саставља финансијске извјештаје, у поступку су припреме за стечај те је дио функција тог предузећа (одвоз смећа) преузела Општина.

Финансијски резултат ранијих година исказан је у износу од 92.033 КМ.

Финансијски резултат текуће године у билансу успјела исказан је у износу од 656.038 КМ и представља разлику између укупних прихода (1.323.682 КМ) и укупних расхода (667.644 КМ).

Грешке настале услед неевидентирања, погрешног евидентирања и дуплог евидентирања су посљедично утицале и на властите изворе средстава који су потцијењени у најмањем износу и то: трајни извори средстава за 28.006 КМ и финансијски резултат ранијих година за 22.779 КМ, док је финансијски резултат текуће године прецијењен за 324.514 КМ.

Препоручује се начелнику да обезбиједи:

- евидентирање обавеза по дугорочним зајмовима који доспјевају на наплату до годину дана као и властитих извора у складу са чл. 77, 86 и 88. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се Скупштини Општине да преиспита статус предузећа које је у 100% власништву Општине и сходно томе проведе одговарајуће евиденције у својим пословним књигама.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина током године у оквиру ванбилансне активе и ванбилансне пасиве није евидентирала примљене мјенице и гаранције за уредно извршење уговора, што није у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да приликом евидентирања ванбилансне активе и ванбилансне пасиве обезбиједи примјену члана 89. Правилника о буџетским

класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова Општина је исказала позитиван нето новчани ток из пословних активности (10.406 КМ) који представља разлику прилива готовине из пословних активности у износу 843.197 КМ и одлива готовине из пословних активности у износу од 832.791 КМ. Нето новчан ток из инвестиционих активности је негативан и исказан је у износу од 298.607 КМ а односи се на одливе готовине из инвестиционих активности. Нето новчани ток из активности финансирања је негативан и исказан је у износу од 49.156 КМ и представља одливе готовине из активности финансирања. Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода исказани су у износу од 355.020 КМ, нето смањење је 337.357 КМ, те су готовина и готовински еквиваленти на крају године исказани у износу од 17.663 КМ.

Због међусобне повезаности позиција из ових извјештаја, утврђена одступања од прописаних правила и стандарда извјештавања у Билансу успјеха, Билансу стања и Периодичном извјештају о извршењу буџета, односе се и на поједине позиције Биланса новчаних токова.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се Извјештај о новчаним токовима саставља у складу са чланом 38. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања, што није у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38).

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Општина је од Правобранилаштва Републике Српске - сједиште замјеника Бања Лука затражила информацију о актуелним судским споровима у којима је Општина тужилац или тужена страна.

Према достављеној информацији против Општине се води 12 судских спорова у најмањем износу од 98.912 КМ, док Општина не води ни против кога судски спор.

Општина највећи број судских спорова оспорава уз образложење да су већ завршени и да по њима нема обавезе. Општина је у току ревизије доставила информацију по којој се против ње воде 4 судска спора из радно правих односа у најмањем износу од 72.063 КМ док Општина води 1 судски спор против правног лица у најмањем износу око 220.000 КМ (против тужених ЈП „Електропривреда хрватске заједнице Херцег Босне“ Мостар и Општине Јајце због плављења хидроакумулације Великог Пливског Језера).

Општина није водила евиденције о судским споровима које би усагласила са информацијама добијеним од Правобранилаштва нити их је објелоданила у Напоменама уз финансијске извјештаје.

Препоручује се начелнику да обезбиједи вођење евиденција о судским споровима, изврши њихово усаглашавање са евиденцијама добијеним од Правобранилаштва Републике Српске као и објелодањивање у Напоменама уз финансијске извјештаје.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али исте највећим дијелом не задовољавају захтјеве МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, нити члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника јер нису у потпуности објелодањене информације које се односе на:

- образложење у вези сталности пословања, параграф 15.ц и 38, МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја;
- судске спорове;
- резервисања по обавезама из уговора;
- захтјеве параграфа 127-129, МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја;
- структуру, разлике између планираних и исказаних вриједности најзначајнијих расхода, прихода, издатака, грантова, дознака;
- некретнине, постројења и опрему, параграф 88, 90 и 94 МРС ЈС 17-Некретнине, постројења и опрема

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све релевантне информације у сврху разумијевања финансијских извјештаја, а у складу са захтјевима МРС ЈС и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим:

Сњежана Тубић, с.р.

Мр Данијела Тепић, с.р.